

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

فوق العاده ګڼه

مقررہ تحصیلات عالی شبانہ

تاریخ نشر: (۱۶) قوس سال ۱۳۹۰ هـ. ش نمبر مسلسل: (۱۰۶۶)

مصوبه شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان در مورد انفاذ مقررہ تحصیلات عالی شبانه

شماره: (۳۵)

تاریخ: ۱۳۹۰/۹/۱۴

مقررہ تحصیلات عالی شبانه را که در جلسہ مؤرخ ۱۳۹۰/۹/۱۴ شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۴) فصل و (۲۰) ماده تصویب گردیده، منظور می دارم.

این مصوبه همراه با مقررہ از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست مندرجات

مقرره تحصیلات عالی شبانه

فصل اول

احکام عمومی

<u>مواد</u>	<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
ماده اول:	منظور وضع	۱
ماده دوم:	اهداف	۱

فصل دوم

شرایط و طرز تدویر برنامه های تحصیلات عالی شبانه

ماده سوم:	شرایط تدویر	۲
ماده چهارم:	تدویر برنامه تحصیلی	۲

فصل سوم

شمولیت در برنامه های تحصیلات عالی شبانه

ماده پنجم:	نصاب تحصیلی	۳
ماده ششم:	کیفیت درسی	۳
ماده هفتم:	شمولیت	۳
ماده هشتم:	اشتراک در امتحان	۳
ماده نهم:	سن	۴
ماده دهم:	تدریس و امور عملی	۴
ماده یازدهم:	اعطای دیپلوم	۴

مقررات و لوایح	۴	ماده دوازدهم:
تأمین هماهنگی	۵	ماده سیزدهم:
تسهیلات	۵	ماده چهاردهم:
اخذ حق الشمول (داخله) و حق الاجرت (فیس)	۵	ماده پانزدهم:
حق الزحمه ها	۶	ماده شانزدهم:

فصل چهارم

احکام متفرقه

نظارت و بررسی	۶	ماده هفدهم:
ارایه گزارش	۶	ماده هجدهم:
احکام تأدیبی	۷	ماده نوزدهم:
انفاذ	۷	ماده بیستم:

مقرره تحصیلات عالی شبانه

فصل اول

احکام عمومی

منظور وضع

ماده اول:

این مقرره به منظور تنظیم امور مربوط به برنامه های تحصیلات عالی شبانه مؤسسات تحصیلات عالی دولتی، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این مقرره عبارت اند از:

- ۱- توسعه زمینه دسترسی به تحصیلات عالی.
- ۲- ارتقای سویه تحصیلی و انکشاف مهارت های شغلی متقاضیان.
- ۳- فراهم آوری زمینه تحصیلات عالی برای کارکنان و سایر اتباع کشور.
- ۴- آماده نمودن امکانات تحصیل در پوهنخی های شبانه
- ۵- بلند بردن ظرفیت کارکنان.

فصل دوم

شرایط و طرز تدویر برنامه های تحصیلات عالی شبانه

شرایط تدویر

ماده سوم:

مؤسسات تحصیلات عالی در صورتی برنامه های تحصیلات عالی شبانه را تدویر نموده می توانند که واجد شرایط ذیل باشند:

۱- داشتن حد اقل چهارسال سابقه تحصیلات عالی روزانه (یک دوره فراغت تحصیلی).

۲- داشتن متقاضیان بیشتر از (۲۵) نفر.

۳- داشتن استادان و همکاران استاد (اسیستانت).

۴- داشتن لابراتوار ها به منظور کارهای عملی.

تدویر برنامه تحصیلی

ماده چهارم:

(۱) تدویر برنامه تحصیلات عالی شبانه به پیشنهاد شورای علمی پوهنخی یا دبیرتمنت مربوط، تصویب شورای علمی مؤسسه، تأیید ریاست انسجام امور اکادمیک و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می گیرد.

(۲) ضرورت تدویر برنامه های تحصیلی شبانه، مطالعه وضعیت و امکانات مؤسسه، شرایط امنیتی و محیطی، مخارج و مصارف برنامه و سایر موضوعات اساسی طبق جدول ضمیمه شماره (۱) این مقررہ ارایه می گردد.

(۳) مراحل قبولی و کسب منظوری برنامه های تحصیلات عالی شبانه طبق جدول مندرج ضمیمه شماره (۲) این مقررہ صورت می گیرد.

فصل سوم

شمولیت در برنامه های تحصیلات عالی شبانه

نصاب تحصیلی

ماده پنجم:

نصاب تحصیلی، مفردات مضامین و برنامه های تحصیلات عالی شبانه مطابق تحصیلات عالی روزانه بوده و دوره تحصیل برای هر کریدت (۱۶) ساعت درسی تنظیم می گردد. ساعت درسی برنامه های تحصیلات عالی شبانه مانند تحصیلات عالی روزانه می باشد.

کیفیت درسی

ماده ششم:

کیفیت درسی در برنامه های تحصیلات عالی شبانه با رعایت معیار های اکادمیک تأمین می گردد.

شمولیت

ماده هفتم:

شمولیت در برنامه های تحصیلات عالی شبانه بر اساس لیاقت و شایستگی از طریق امتحان صورت می گیرد.

اشتراک در امتحان

ماده هشتم:

اشخاص ذیل می توانند در امتحان اختصاصی برنامه های تحصیلات عالی شبانه اشتراک نمایند:

۱- فارغان صنوف دوازدهم مکاتب عمومی.

۲- فارغان لیسه های مسلکی، در صورتی که رشته اختصاصی شان در مؤسسات تحصیلات عالی وجود داشته باشد.

۳- فارغان تحصیلات نیمه عالی مسلکی (فوق بکلوریا) در صورت داشتن (۸۰٪) فیصد اوسط نمرات صنف چهاردهم و مطابقت نصاب تحصیلی مؤسسه ای که از آن فارغ شده اند با نصاب تحصیلی رشته یا پوهنخی مورد نظر شامل صنف سوم می گردند.

۴- فارغان تحصیلات نیمه عالی مسلکی (فوق بکلوریا) در صورتی که نصاب تحصیلی مؤسسه ای که از آن فارغ شده اند با نصاب تحصیلی پوهنخی مربوط حداقل (۵۰٪) فیصد مطابقت داشته باشد شامل صنف دوم می گردند.

سن

ماده نهم:

شمولیت در برنامه های تحصیلی شبانه تابع سن نمی باشد.

تدریس و امور علمی

ماده دهم:

(۱) تدریس در برنامه های تحصیلات عالی شبانه توسط اعضای بست های اکادمیک صورت می گیرد.

(۲) کارهای علمی و ساحوی برنامه های تحصیلی شبانه توسط اشخاص دارای مهارت های مسلکی (همکار تخریکی) صورت می گیرد.

(۳) مؤسسه تحصیلات عالی می تواند در صورت ضرورت جهت پیشبرد امور علمی و تدریسی برنامه های تحصیلی شبانه از اعضای کادر علمی سایر مؤسسات علمی - تحقیقی و اشخاص مسلکی نیز استفاده نماید.

(۴) برای اشخاص مندرج فقره های (۱، ۲ و ۳) این ماده در صورتی که خارج از مکلفیت قانونی شان تدریس نمایند در برابر تدریس و پیشبرد کارهای علمی و ساحوی حق الزحمه پرداخته می شود.

اعطای دیپلوم

ماده یازدهم:

دیپلوم لسانس برای محصلان برنامه های تحصیلی شبانه که دوره تحصیل را در مؤسسات تحصیلات عالی مؤفانه به پایان می رسانند، مطابق رشته تحصیلی شان اعطاء می گردد.

مقررات و لوایح

ماده دوازدهم:

طرز شمولیت، حاضری، امتحان کامیابی، ناکامی و انفکاک محصلین برنامه های تحصیلات عالی شبانه متناسب با معیار های مندرج لوایح تحصیلات عالی روزانه صورت می گیرد.

تأمین هم آهنگی

ماده سیزدهم:

(۱) به منظور تأمین هم آهنگی و تنظیم امور مربوط به برنامه های تحصیلات عالی شبانه، رئیس و یا یکی از معاونان مؤسسه بحیث مسئول عمومی و رئیس یا یکی از استادان پوهنخی مربوط به حیث مسئول برنامه تحصیلات عالی شبانه تعیین می گردد.

(۲) مسئولین مندرج فقره (۱) این ماده به پیشنهاد مؤسسه مربوطه، تأیید ریاست انسجام امور اکادمیک و منظوری وزیر تحصیلات عالی تعیین می گردد.

تسهیلات

ماده چهاردهم:

مؤسسه تحصیلات عالی مربوطه مسئول فراهم نمودن تنویر و تسخین اتاق های درسی، کتابخانه، مرکز کمپیوتر و تسهیلات کارهای عملی، تهیه وسایط نقلیه برای بازدید های ساحوی، تأمین آب آشامیدنی صحی و باز نگهداشتن کانتین برای برنامه های شبانه می باشد.

اخذ حق الشمول (داخله) و حق الاجرت (فیس)

ماده پانزدهم:

(۱) به منظور تأمین مخارج و مصارف برنامه های تحصیلات عالی شبانه حق الشمول (داخله) و حق الاجرت (فیس) اخذ می گردد.

(۲) حق الاجرت (فیس) تحصیلی یک سمستر برای رشته های علوم اجتماعی مبلغ پنج هزار (۵۰۰۰) افغانی و برای رشته های علوم طبیعی مبلغ هشت هزار (۸۰۰۰) افغانی می باشد.

(۳) حق الشمول (داخله) مبلغ پنج هزار (۵۰۰۰) افغانی صرف برای یک بار در شروع دوره تحصیل از محصل اخذ می گردد.

(۴) مبالغ مندرج فقره های (۲ و ۳) این ماده به حساب واردات دولت تحویل بانک می گردد.

حق الزحمه ها

ماده شانزدهم:

- (۱) حق الزحمه استادان فی ساعت درسی مبلغ پنج صد (۵۰۰) افغانی و از همکاران تخنیکي در مقابل پیشبرد کار های عملی فی ساعت درسی مبلغ دو صد (۲۰۰) افغانی می باشد.
- (۲) حق الزحمه مسئول عمومی برنامه های شبانه مؤسسه و مسئولین برنامه های شبانه پوهنخی ها، فی شب مبلغ پنج صد (۵۰۰) افغانی می باشد.
- (۳) مسئول عمومی و مسئول برنامه های شبانه نمی توانند در یک وقت حق الزحمه و حق التدریس اخذ نمایند.
- (۴) کارکنان خدمات ملکی برنامه های تحصیلی شبانه طبق اسناد تقنینی مربوط مستحق اضافه کاری می باشند.

فصل چهارم

احکام متفرقه

نظارت و بررسی

ماده هفدهم:

مسئول برنامه تحصیلات عالی شبانه پوهنخی های مربوط مکلف است، از امور تدریس، تطبیق نصاب تحصیلی و مفردات آن نظارت و بررسی نماید.

ارایه گزارش

ماده هجدهم:

- (۱) مؤسسات تحصیلات عالی مکلف اند در اخیر هر سمستر گزارش برنامه تحصیلی شبانه دبیارتمنت ها و پوهنخی های شبانه را به ریاست انسجام امور اکادمیک وزارت تحصیلات عالی ارایه نمایند.
- (۲) گزارش مندرج فقره (۱) این ماده شامل نحوه تطبیق نصاب تحصیلی، کیفیت و معیاری بودن آن، مراعات دسپلین اکادمیکی، فراهم بودن تسهیلات کار عملی، سویه تحصیلی استادان، بیلانس عواید و مصارف برنامه می باشد.

احکام تأدیبی

ماده نهم:

هرگاه در نتیجه نظارت و بررسی ثابت گردد که در برنامه های تحصیلات عالی شبانه نواقص و تخلفات جدی از معیار های اکادمیک و اداری موجود است، مسئول برنامه های تحصیلی شبانه پوهنخی مربوطه و مسئول عمومی برنامه های تحصیلی شبانه ذیلاً تأدیب می گردد:

۱- بار اول توصیه.

۲- بار دوم اخطار کتبی.

۳- بار سوم سبکدوشی از وظیفه محوله در برنامه تحصیلی شبانه.

انفاز

ماده بیستم:

این مقرر از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد.

(۱) گڼه ضمیمه

د شپي لوړو زده کړو د برنامې د داېرېدو وړاندیز

د مطالبو شرح	د وړاندیز اجزا	گڼه
اړوند دپيارتمنت يا پوهنځی	د نظر وړ څانگه	۱
۱- د شپي لوړو زده کړو د برنامې فارغانو ته د اړتيا شرح. ۲- برنامې ته د دوام امکان، په کال کې د متقاضيانو شمېر.	د داېرېدو اړتيا	۲
۱- د ورځنيو لوړو زده کړو سابقه. ۲- د مجهزو او معياري ټولگيو شتون. ۳- د عملي کارونو د امکاناتو ميسروالی. ۴- په نظر وړ څانگه کې د تدريس د شرايطو وړ استادانو لست، د هغوی تحصيلي سويې او علمي څانگي په تفکيک سره. ۵- په نظر وړ څانگه کې د لارښوونو او عملي کارونو د پرمخ بيولو لپاره د تخنيکي همکارانو لست، د هغوی د تحصيلي سويې او کاري تجربې په تفکيک سره. ۶- د آسانتياوو د شتون، کتابتون، انټرنټ، د کمپيوټر مرکز او د تحصيلي برنامې په ساعتونو کې هغو ته د لاس رسې د تأمينولو شرح.	د وضعيت کتنه	۳
۱- د حق الزحمې او حق التدريس له لارې په کال کې د برنامې مخارج. ۲- د تحصيلي حق الاجرت (فيس) او حق الشمول (داخلي) له لارې په کال کې متوقعه عوايد. ۳- په افغانۍ باندې په کال کې له دولتي بودجې څخه د تمويلولو اړتيا. ۴- د اړوندې مؤسسې په تشخيص نوري اړتياوې.	اړتياوې	۴

(۲) گڼه ضميمه

د شپي د برنامي د منلو او د منظوري د اخیستلو پړاوونه

گڼه	د منلو پړاوونه	گڼه	نوم	ولد	علمي رتبه	د تحصيل درجه	تحصيلي څانگه
۱	د وړاندیز کونکي درې نوري هیئت بشپړه پېژندنه	۱					
		۲					
		۳					
۲	د اړوند دپيارتمنت تاييد	د تصویب گڼه او نېټه		د غړو مجموع حاضر غړي موافقي رايي مخالفي رايي مستتکفي رايي	د تصویب متن		
۳	د پوهنځي د علمي شوري تاييد	د تصویب گڼه او نېټه		د غړو مجموع حاضر غړي موافقي رايي مخالفي رايي مستتکفي رايي	د تصویب متن		
۴	د پوهنځي د رئيس تاييد	د رئيس پېژندنه: نوم د موافقي نېټه او ډول:		علمي رتبه	ولد	د پوهنځي لاسليک او مهر	
۵	د مؤسسي د علمي شوري تاييد	د تصویب گڼه او نېټه		د غړو مجموع حاضر غړي موافقي رايي مخالفي رايي مستتکفي رايي	د تصویب متن		
۶	د مؤسسي د رئيس تاييد	د رئيس پېژندنه: نوم د موافقي نېټه او ډول:		علمي رتبه	ولد	د مؤسسي لاسليک او مهر	
۷	د اداري شوري موافقه	د تصویب گڼه او نېټه		د غړو مجموع حاضر غړي موافقي رايي مخالفي رايي مستتکفي رايي	د تصویب متن		
۸	د اکادميکو چارو د انسجام رياست د علمي بودر تاييد	د رئيس پېژندنه: نوم د موافقي نېټه او ډول		علمي رتبه	ولد	لاسليک او مهر	
۹	د لوړو زده کړو د وزير منظوري		منظورونکی مقام	د حکم گڼه، او متن			

شماره (۱)

پیشنهاد تدویر برنامه تحصیلات عالی شبانه

شرح مطالب	اجزای پیشنهاد	ردیف
	دیپارتمنت یا پوهنځی مربوط.	۱ رشته مورد نظر
۱- شرح نیازمندی به فارغان برنامه تحصیلات عالی شبانه. ۲- امکان دوام به برنامه، تعداد متقاضیان در سال.	ضرورت تدویر	۲
۱- سابقه تحصیلات عالی روزانه. ۲- موجودیت صنوف مجهزو معیاری. ۳- میسر بودن امکانات کارهای عملی. ۴- لست استادان واجد شرایط تدریس با تفکیک سویه تحصیلی و رشته علمی شان در رشته مورد نظر. ۵- لست همکاران تخنیکی برای رهنمایی و پیشبرد کارهای عملی با تفکیک سویه تحصیلی و تجربه کاری شان در رشته مورد نظر. ۶- شرح موجودیت تسهیلات، کتابخانه، انترنت، مرکز کمپیوتر و تأمین دسترسی به آن در ساعات برنامه تحصیلی.	مطالعه وضعیت	۳
۱- مخارج برنامه در سال از طریق حق الزحمه و حق التدریس. ۲- عواید متوقعه در سال از طریق الاجرت (فیس) تحصیلی و حق الشمول (داخله). ۳- ضرورت تمویل از بودجه دولتی به افغانی در سال. ۴- سایر نیازمندی ها به تشخیص مؤسسه مربوط.	نیازمندی	۴

ضمیمه شماره (۲)

مراحل قبولی و کسب منظوری برنامه شبانه

شماره	مراحل قبولی	ردیف	نام	ولد	رتبه علمی	درجه تحصیلی	رشته تحصیلی
۱	شهرت مکمل هیئت سه نفری تهیه کننده پیشنهاد	۱					
		۲					
		۳					
۲	تأیید دبیرانمنت مربوط	شماره و تاریخ تصویب متن تصویب					
		مجموع اعضا					
		اعضای حاضر					
		آرای موافق					
		آرای مخالف					
آرای مستتکف							
۳	تأیید شورای علمی پوهنخی	شماره و تاریخ تصویب متن تصویب					
		مجموع اعضا					
		اعضای حاضر					
		آرای موافق					
		آرای مخالف					
آرای مستتکف							
۴	تأیید رئیس پوهنخی	شهرت رئیس: اسم تاریخ و صورت موافقه:					
		امضاء و مهر پوهنخی	رتبه علمی	ولد			
۵	تأیید شورای علمی مؤسسه	شماره و تاریخ تصویب متن تصویب					
		مجموع اعضا					
		اعضای حاضر					
		آرای موافق					
		آرای مخالف					
آرای مستتکف							
۶	تأیید رئیس مؤسسه	شهرت رئیس: اسم تاریخ و صورت موافقه:					
		امضاء و مهر مؤسسه	رتبه علمی	ولد			
۷	موافقه شورای اداری	شماره و تاریخ تصویب متن تصویب					
		مجموع اعضا					
		اعضای حاضر					
		آرای موافق					
		آرای مخالف					
آرای مستتکف							
۸	تأیید بورد علمی ریاست انسجام امور اکادمیک	شهرت رئیس: اسم تاریخ و صورت موافقه:					
		امضاء و مهر	رتبه علمی	ولد			
۹	منظوری وزیر تحصیلات عالی	مقام منظور کننده شماره، تاریخ و متن حکم:					